

OH (OH)/Saarinen Katariina

10.6.2024

Julkinen

Toimikuntien webinaari 2024 pöytäkirja

Aika 7.6.2024 klo 10–11

Paikka Teams

Läsnä

Huotari Olli, Microsoft 3465 Finland Oy
Toivonen Tomi, Turku Energia Sähköverkot Oy
Riski Tommi, Exilion Management Oy
Kervinen Sami, PKS Sähkönsiirto Oy
Loikkanen Jerri, Neoen Suomi Oy
Sihvola Ville, Elenia Oy
Halkilahti Matti, Caruna Oy
Martiskainen Jenny, Loiste Oy
Ala Janne, Kemijoki Oy
Haapala Marko, Rauman Energia Oy
Jutila Timo, Kajave Oy
Mika Lehtimäki, Boliden Kokkola Oy
Nylander Magnus, Porvoon Sähköverkko Oy
Jaakkola Oskari, Cactos Oy
Kupila Tuomas, Taaleri Energia Oy
Rönneck Jan, Fortum Oyj
Laakkonen Mika, PD Power Oy
Harala Sanni, Elenia Oy
Sarhela Lasse, Elenia Oy
Vesa Ahoniemi, Neste Oyj
Lehtimäki Mika, Boliden Kokkola Oy
Ervasti Outi, Neste Oyj
Virtanen Jarkko, Kemijoki Oy
Loikkanen Teemu, OX2 Finland Oy

Saarinen Katariina, Fingrid Oyj
Ihamäki Laura, Fingrid Oyj
Rauhala Tuomas, Fingrid Oyj
Jyrinsalo Jussi, Fingrid Oyj
Laasonen Minna, Fingrid Oyj
Ahtiainen Annika, Fingrid Oyj

Käsiteltävät asiat**1 Muutosehdotukset kantaverkkopalvelumaksurakenteeseen**

Jussi Jyrinsalo esitteli Fingridin valmistelemia uudistuksia kantaverkkopalvelun palvelutasomalliin ja liittymismaksuperiaatteisiin. Uudistusten tavoitteena on luoda uusia mahdollisuuksia hyödyntää olemassa olevaa kantaverkkoa joustavammin ja tehokkaammin. Lisäksi Fingrid haluaa rakentaa lisää kannusteita siihen, että uudet liittynyt sijoittuisivat kantaverkon siirtojen hallinnan kannalta tasapainoisesti ja ne

OH (OH)/Saarinen Katariina

10.6.2024

Julkinen

mahdollistaisivat liityntäkapasiteetin tehokkaan käytön. Aiheesta järjestetään sidosryhmäkonsultaatio 14.6.2024-31.8.2024 ja Fingrid toivoo mahdollisimman paljon palautetta ja näkemyksiä uudistusten jatkokehittämistä varten.

Toimikuntien jäsenet esittivät seuraavia kysymyksiä ja kommentteja ehdotetusta liittymismaksu-uudistukseen

- Minkälainen liittymismaksumalli on Ruotsissa? Jyrinsalo vastasi, että Ruotsissa liittymisestä aiheutuvat kantaverkon investointitarpeet tulevat suurelta osin liittyjän maksettaviksi. Tästä seuraa se, että myöhemmin liittyvät saavat tästä hyötyä.
- Pystyykö FG ilmaisemaan todennäköisyyden, vaikka erittäin pienenkin, tai jonkun muun selvän suureen siitä kuinka paljon joustavassa liittynnässä on odotettavissa liittynnän tehon rajoittamista? Kysymys tulee erittäin todennäköisesti eteen projektirahoituksen yhteydessä, jos erillistä kompensatiota ei asiakkaalle tarjottaisi. Lisäksi, jos kyse on esim. muuntajan viasta, vian korjausaika voi olla todella pitkä. Myös tämä tulisi ottaa huomioon eikä pelkästään vian todennäköisyys. Jyrinsalo vastasi, että liityntäkohtaisesti voidaan tunnistaa mitoittava vika ja sen todennäköisyys, esim. kerran 30 vuodessa. Myös korjausaikaa voidaan arvioida, kun mitoittava vika tunnetaan.
- Energiavirasto on ainakin aiemmin ohjeistanut, että jakeluverkkoon liittyvältä asiakkaalta ei voi veloittaa mahdollisia kantaverkon liittymismaksukustannuksia, jotka liittämisen mahdollistamiseksi tulisivat. Onko tilanne muuttunut tältä osin? Ihamäki vastasi, että Energiavirasto ei ole toistaiseksi antanut kirjallista lausuntoa Fingridin ehdotuksista, mutta alustavissa keskusteluissa he ovat ymmärtäneet Fingridin tavoitteet uudistuksille.
- Jos suurjännitteiseen jakeluverkkoon tulee 50 MW:n kulutus, niin tarkoittaisiko ehdotettu liittymismaksumalli sitä, että Fingrid lähettäisi liittymislaskun jakeluverkkoyhtiölle yli 10 MW menevän osuuden osalta? Ja minkä suuruinen tämä olisi? Jyrinsalo vastasi, että 400 kV verkossa kyse olisi suuruusluokaltaan noin 10 000 €/MW maksusta tuotannolle ylituotantoalueella ja kulutukselle alituotantoalueella. 110 kV verkossa noin suuruusluokaltaan noin 20 000 €/MW. Sama koskisi myös sähköasemia, mutta pohdinnassa on, laskettaisiinko maksun suuruus muuntajatehon vai liittyvän asiakkaan mukaan. Nämä ovat yksityiskohtia, joihin Fingrid kaipaa näkemyksiä mallin kehittämiseksi.
- Suuntaus on hyvä, että Fingrid miettii kantaverkon tehokkaampaa käyttöä. Miten/millä metodologialla on päädytty juuri 10 000 ja 20 000 €/MW tehomaksuun 400 ja 110kV liityntöjen osalta? Ihamäki vastasi, että ehdotetut summat ovat ensinnäkin vasta suuntaa antavia jatkokeskustelun pohjaksi. Tarkkoja laskelmia ei ole vielä tehty. Maksujen tavoitteena on ensisijaisesti kulutuksen ohjaaminen muualle kuin alituotantoalueelle ja tuotannon ohjaaminen muualle kuin ylituotantoalueelle. Lisäksi keskeistä on ajatus siitä, että tarvittavan uuden voimajohdon kustannuksia ei vyörytettäisi liittyvälle asiakkaalle kokonaan vaan vain osittain (10–20 %). Fingrid on saanut palautetta siitä, että nykyinen malli avoimine ja kaikille yhtäläisine hinnastoineen on hyvä, ja tästä haluttaisiin pitää kiinni jatkossakin ilman asiakaskohtaisia liittymismaksuja.

OH (OH)/Saarinen Katariina

10.6.2024

Julkinen

- Olisi hyvä, että liittymismaksu aidosti ohjaisi asiakkaita jollakin tavalla, jotta siitä ei tule pelkästään lisää hallintoa. Voisiko aiheuttamisperiaatteen sijasta maksuja ajatella myös kannustavina, eli palkittaisiin, kun joku liittyy oikeaan paikkaan. Voisivatko liittymismaksut olla negatiivisiakin, joita esimerkiksi Ruotsissa joillakin alueilla on? Sekin voisi ohjata liittymistä vastaavasti. Ihamäki kommentoi, että tätäkin harkittiin. Ongelmana tässä ideassa on se, että liittymisestä aiheutuu joka tapauksessa aina jonkin verran suoria kustannuksia, kun sähköasemalle pitää rakentaa liittymistä varten kenttä jne. Näiden kustannusten sosialisointi kaikille ei ehkä tule kysymykseen.
- Onko Fingrid harkinnut kantaverkkotariffin porrastamista esim. saman aluejaon perusteella, kuten Ruotsissa? Jyrinsalo kommentoi, että aluejaossa tulee huomioida niiden mahdollinen muuttuminen ajan kuluessa. Esimerkiksi alituotantoalue voi muuttua ylituotantoalueeksi, kun tuotantoa tulee lisää. Tällöin verkkotariffi voisikin kääntyä erimerkkiseksi jollakin liittyjällä pitkällä aikavälillä. Liittymismaksu sen sijaan maksetaan vain kerran tietynä ajanjaksona, jolloin sen suuruus on ennakoitavissa ja vastaa liityntähetken tilannetta. Parviainen täydensi, että Suomessakin käytettiin aikoinaan sijainnista riippuvaa häviömaksua, ja silloin asiakkaat eivät pitäneet tästä, johtuen juuri huonosta ennakoitavuudesta. Aluejakoon perustuvaa siirtotariffimallia on harkittu, mutta ajatuksesta on luovuttu monimutkaisuuden ja huonon ennakoitavuuden vuoksi. Maailman muuttuessa malleja voidaan toki joutua muuttamaan.
- Ovatko uudessa liittymismaksumallissa samalla viivalla uudet liittyjät, joilla on mahdollisuus valita sijainti, sekä vanhat liittyjät, joilla liityntäteho muuttuu esimerkiksi vihreän siirtymän investointien vuoksi? Ihamäki vastasi, että 10 MW rajan on ajateltu nimenomaan olevan jonkinasteinen tehoraja, jonka jälkeen liitynnän tehomaksuja alettaisiin veloittamaan. Fingrid arvelee, että jakeluverkossakin tämän suuruinen kasvu liittyisi useimmiten uusiin liityntöihin.
- Vedyntuotannon kannalta vaikuttaa syrjivältä, jos liittymiseen on lisämaksuja silloin, kun vetysiirtoverkkoja ei ole vielä olemassa. Käytännössä silloin sijainti on hyvin rajoitettu. Maksu-uudistus rankaisisi erityisesti "early movereita". Jyrinsalo kommentoi, että sama haaste koskee varmaankin myös esim. ydinvoimalaitoksen tai datakeskuksen sijoittumista. Fingrid ymmärtää sen, että asiakkaiden sijoittumista ohjaa moni asia. Fingrid katsoo, että oikeudenmukaisuutta asiakkaiden keskuudessa lisäisi se ensisijaisesti se, että kaikkia uusien liittyjien aiheuttamia verkon vahvistuskustannuksia ei sosialisoitaisi.
- Miten pumppuvoimalaitokset tulkittaisiin liittymismaksu-uudistuksessa, kun pumppuvoimalaitos välillä tuottaa ja välillä kuluttaa sähköä? Parviainen ja Ihamäki kommentoivat, että tähän ei ole vielä vastauksia. Tähänkin olisi hyvä saada konsultaatiovaiheessa näkemyksiä asiakkailta.

Toimikuntien jäsenet esittivät seuraavia kysymyksiä ja kommentteja kantaverkkopalvelun palvelutasomalli-ehdotukseen

OH (OH)/Saarinen Katariina

10.6.2024

Julkinen

- Onko palvelutaso-ajatuksessa tarkoitus kirjata sopimukseen tarkasti, kuinka paljon (esim. tunteja vuodessa) asiakas on valmis joustamaan palvelutasosta? Ihamäki vastasi, että joustavan palvelutason kohteille on ajatuksena määrittää tarkka kiintiö, joka olisi yhtenevä kaikille joustavan palvelutason kohteille – ei siis asiakaskohtainen. Joustavan palvelutason kohteilla olisi siis kaikilla sama rajoitusmäärä ja vastaavasti sama hyvitys rajoituksesta.
- Koskisivatko palvelutasot vain suoraan Fingridin asiakkaita vai olisiko ajatuksena vyöryttää näitä myös suurjännitteisen jakeluverkon asiakkaille? Ihamäki vastasi, että Fingrid olisi kiinnostunut ulottamaan joustava palvelutasokonseptin myös jakeluverkkoon liittyneisiin kohteisiin, kuten sähkökattiloille, jotka useimmiten liittyvät jakeluverkon puolelle. Tämä vaatii varmasti pohdintaa, miten malli toimii, kun mennään jakeluverkkoon liittyneisiin kohteisiin asti. Taloudelliset kannustimet todennäköisesti toimisivat jakeluverkkoon liittyneille kohteille, mutta sopimusnäkökulmasta ehdotus vaatii vielä pohdintaa.

Liitteet

Kokousmateriaalit on julkaistu Fingridin internet-sivuilla

<https://www.fingrid.fi/sivut/yhtio/hallinto-ja-johtaminen/toimikunnat/#lue-lisaa-kantaverkkotoimikunnasta>